

EIGENWIJS OVER PENSIOENEN

DOOR / ERIK JAN BOLSIUS BEELD / CHRIS VAN HOUTS

Vrolijk, snel pratend, direct: Nicolette Opdam is pensioenadvocaat en partner bij HVG Law. Ze deelt graag haar mening over haar vak, of de opdrachtgever het ermee eens is of niet.

Het Amsterdamse Amstelpark ligt een beetje weggedrukt tussen de ringweg A10, de Zuidas en de Amstel. Nicolette Opdam (48), partner bij HVG Law, verhaalt tijdens een wandeling door dit park over haar keuze voor de rechtenstudie. 'Ik twijfelde lang tussen journalistiek en rechten. Op een voorlichtingsdag over journalistiek adviseerde iemand me eerst een inhoudelijk vak te leren, want daarmee kon ik altijd nog journalist worden.' Journalist werd ze uiteindelijk niet, maar als advocaat schrijft ze wel veel over haar vak: pensioenrecht en financieel recht. In haar publicaties deelt Opdam graag haar mening, ook als die voor haar cliënten niet positief is. 'Ik ben hier niet om iedere heer te dienen. Ik word gevraagd om dingen

op te lossen en mee te denken, dan vind je ook ergens iets van.' De vraag of ze dan wel dienstbaar is aan cliënten, leidt tot een felle reactie. 'Zeker wel. Ik neem altijd zelf mijn telefoon op, ben goed bereikbaar en lever wanneer het is afgesproken een goed leesbaar, niet te dik advies waarin je niet hoeft te zoeken naar het antwoord. Dienstbaarheid betekent niet dat ik opschrijf wat de cliënt wil. Als hij dát wil, kan hij beter iemand anders inhuren.'

Haar recente oproep aan premier Rutte om het pensioenstelsel te hervormen, is lastig voor conservatieve pensioenuitvoerders (haar opdrachtgevers), maar onontkoombaar, vindt ze. 'Ik vind dat mensen meer keuzevrijheid moet hebben, we moeten naar individuele pensioenpotjes toe.

Opdrachtgevers die daarover twijfelen, leg ik uit dat dit een wereldwijde ontwikkeling is, dat we dat onderzocht hebben en ik schets de bedreigingen als we daar niet op tijd aan mee gaan doen.' Anders dan andere advocatenkantoren heeft HVG een link met een grote accountantsfirma (EY), in een strategische samenwerking met de belastingadviespraktijk. Ze delen hetzelfde kantoorgebouw aan de Zuidas, werken veel samen. Dat is essentieel, volgens Opdam. 'In mijn rechtsgebied heeft het helemaal geen zin om alleen maar een juridisch adviesje te geven als je niet weet hoe dat in de processen verwerkt wordt. Je kunt niet in je eentje een dossier wegwerken, want je hebt verschillende invalshoeken nodig. Een juridisch advies helpt soms helemaal niet om een probleem op te lossen. Op veel opdrachten werken we ook met andere actuariële bureaus of accountants samen, want vaak zijn er al vaste partijen bij de klant betrokken.'

Opdam beschrijft haar vak eerder als *legal consultant* dan als advocaat. Het verklaart waarom ze pas relatief laat in haar carrière haar advocaatstage doorliep, in 2005, toen ze als partner aan de slag ging bij HVG. Kennis delen is voor Opdam de beste manier van acquisitie. 'Als er iets verandert in wet- of regelgeving bedenk ik wat dat betekent voor mijn cliënten en schrijf ik erover in blogs, of in een ingezonden

Wie is Nicolette Opdam?

2005-nu:	Partner pensioenrecht & financieel recht HVG Law
2010-nu:	Sectorleider Praktijkgroep Pensioenen EY
1997-2005:	Senior manager pensioenen PwC
1994-1997:	Juridisch beleidsadviseur Fonds Voorheffing Pensioenverzekering
1993-1994:	Jurist Mizzau advocatenkantoor
	Getrouwd, twee kinderen

‘Dienstbaarheid betekent niet dat ik opschrijf wat de cliënt wil’

artikel in *Het Financieele Dagblad* of *De Telegraaf*. Ik moet mijn team remmen om inhoudelijke artikelen te schrijven in vaktijdschriften, want we zijn geen wetenschappers.’

In Opdams team werken vijftien advocaten die gespecialiseerd zijn in pensioenen en financieel recht. Er spelen drie belangrijke wetten in hun vakgebied: de Wet op het financieel toezicht, de Wet toezicht trustkantoren en de Pensioenwet. ‘Daaronder hangen veel besluiten,’ voegt ze eraan toe. ‘Alle instellingen hebben te maken met het toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. *Know your customer* is nu heel hot, wat wil zeggen dat financiële instellingen goed moeten weten wie er bij ze bankiert of belegt. Ook is er veel aandacht voor anti-witwasbeleid en de integriteitsrisico’s die spelen in de sector.’ Opdam schat in dat HVG Law een van de grootste kantoren voor pensioenrecht is. ‘Waarom zou ik daar bescheiden over zijn, ik doe dat echt niet alleen,

mijn collega’s doen het toch zelf ook?’ Ze is trots op een spraakmakende zaak in haar vakgebied, tussen Alcatel en zijn pensioenfonds. ‘Het bedrijf vond de pensioenregeling te duur en trok de stekker eruit, beëindigde het contract en ging de pensioenopbouw bij een ander fonds doen. Het oude fonds maakt echter nog steeds administratie- en uitvoeringskosten, dus wij hebben toen tot aan de Hoge Raad betoogd dat een overeenkomst met een pensioenfonds een duurovereenkomst is. En dat er geld bij moet om die administratie en uitvoering te blijven draaien, ook al stop je met de verdere opbouw bij dit fonds. De Hoge Raad vond ook dat het een duurovereenkomst is en dat de redelijkheid en billijkheid kunnen leiden tot het blijven betalen van bepaalde kosten.’

Hoewel ze niet tot haar pensioen advocaat denkt te zijn (‘iedereen weet dat ik wel een keer opensta voor een toezichthoudende functie’), is ze nog niet klaar met haar advies-

werk, vertelt Opdam als ze vanuit het park weer richting kantoor wandelt. De pensioensector moet stevig innoveren en ook daar heeft ze een duidelijke mening over. ‘Het grootste probleem in de pensioensector zit in de organisatie van pensioenfondsen. De systemen zijn niet up-to-date, soms zijn er wel tien of twintig oude systemen aan elkaar gekoppeld. Daarmee is de kwaliteit van de gegevens niet goed en zijn ze niet goed beschermd. Een beetje *hacker* komt er doorheen. In Japan is recent geld van het grootste pensioenfonds door *hackers* weggesluisd.’

Opdam is kritisch over de manier waarop pensioenfondsen worden aangestuurd. ‘Pensioenfondsen worden nog steeds deels bestuurd door amateurs. Die moeten eruit. Je gaat over zo’n grote pot met geld, vaak meer dan de onderneming aan omzet maakt. Iedereen doet het echt met de juiste intenties, maar dit kun je niet een dag in de week doen. Het bestuur moet gedaan worden door mensen die daar echt geschikt voor zijn, professionals.’